

Ekonomi- och personalavdelningen
Jennie Eriksson
jennie.a.eriksson@regionjh.se

Regionstyrelsen
RS/108/2024
2024-09-24

Delårsrapport augusti 2024 Region Jämtland Härjedalen

Ärendebeskrivning

En delårsrapport per augusti för Region Jämtland Härjedalen har upprättats. Rapporten visar att Region Jämtland Härjedalens ackumulerade verksamhetsresultat till och med augusti 2024 var negativt och uppgick till minus 184 miljoner kronor, vilket var 192 miljoner kronor sämre än budget.

Resultat efter finansiella poster uppgick till minus 183 miljoner kronor vilket var 42 miljoner kronor sämre än budget på sista raden. De finansiella posterna inkluderar 143 miljoner kronor orealiserade värdepappersvinster, som betraktas som osäkert då marknadsvärdet förändras löpande under året. Det är främst verksamhetens kostnader avseende personalkostnader och IT- och licensavgifter som avviker från budget.

Helårsprognosen efter augusti förbättras med 100 miljoner kronor, vilket innebär en förbättring från minus 300 miljoner kronor till minus 200 miljoner kronor sämre än budget, och helårsprognosen efter finansiella poster uppgår därefter till minus 500 miljoner kronor. En positiv trend ses efter augusti i att bruttokostnaden minskar och intäkterna ökar, dessutom blev sommaren inte lika dyr som befarat. Besparingsåtgärderna har börjat ge effekt och visar på 60 miljoner kronor i förbättringar till och med augusti. Justeringen beror även på att Kollektivtrafiknämnden har förbättrat sin prognos med 15 miljoner och Regionstyrelsen med 20 miljoner kronor. Utöver det ligger de orealiserade vinsterna kvar på en hög nivå även om en stor osäkerhet finns i denna post.

Nettokostnadsutvecklingen ackumulerat till och med augusti 2024 har fallit tillbaka till 7,5 procent, 276 miljoner kronor högre än föregående år.

Verksamhetens intäkter var 43 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år vilket främst beror på riktade statsbidrag och bidrag som var lägre med 84 miljoner kronor. Avseende försäljning och avgifter har dessa ökat med 37 miljoner kronor, 7,0 procent.

Bruttokostnaderna var 343 miljoner kronor högre jämfört med föregående år vilket motsvarar 5,2 procent och visar en fortsatt nedåtgående trend i kostnadsökningstakten under året. Personalkostnaderna exklusive pensioner har ökat med 151 miljoner kronor, motsvarande 8,6 procent. I ökningen inryms både ökat antal anställda som särskilda satsningar från tidigare år för sjuksköterskor, läkare och undersköterskor för att nå marknadsmässiga löner i arbetet med att rekrytera egen personal. Pensionskostnaderna var 103 miljoner kronor högre än föregående år, motsvarande 27,7 procent. Denna höga ökning är främst hänförlig till inflationspåverkan i pensionsavsättningar men även det nya förmånsavtalet och löneökningar.

Köpt riks- och regionvård har minskat med 11 miljoner kronor, Läkemedel är 11 miljoner kronor högre efter att eftersläpande läkemedelsrabatter har räknats in, sjukvårdsmaterial har ökat med 13 miljoner kronor.

En positiv trend ses äntligen avseende kostnader för inhyrd bemanning som har minskat med 46 miljoner kronor och uppgick till 187 miljoner kronor totalt. Från och med juni 2024 är årets totalkostnad för inhyrd bemanning lägre än 2023. Färre timmar har blivit accepterade under sommaren vid avrop inom det nationella hyrbemanningsavtalet men även aktivt arbete med bemanningsplanering och reducerade vårdplatser som varit öppna inom vissa avdelningar.

Regionens skatteintäkter har ökat med 75 miljoner kronor samt generella statsbidrag och läkemedelsbidrag har ökat 145 miljoner kronor, sammantaget 5,8 procent Förvaltning av värdepapper har gett 63 miljoner kronor högre (främst orealiserat) överskott för i år och räntekostnader för pensionsskulden är 34 miljoner kronor högre.

Sammanfattningsvis har intäkter från skatter och bidrag inte ökat i samma takt som kostnadsutvecklingen.

Likviditet

Likviditeten har under året förbättrats med 154,3 miljoner kronor till och med augusti. En nyupplåning gjordes i januari på 100 miljoner kronor vilket förstärkte likviditeten. Den totala skulden till Kommuninvest uppgår därefter till 190 miljoner kronor. Under februari och mars förstärktes likviditeten även genom riktade statsbidrag med cirka 130 miljoner kronor. Under juni månad förstärktes likviditeten då sektorsbidraget betalades ut vilket uppgick till 83 miljoner kronor.

Det prognostiserade negativa resultatet och investeringsvolymerna kommer påverka likviditeten negativt under resten av 2024 och 2025 och ytterligare belåning kommer bli nödvändig. En utökad betalningsberedskap finns i form av checkräkningskredit vilken uppgår till 145 miljoner kronor.

Uppföljning av mål och uppdrag

Region Jämtland Härjedalens kärnverksamhet, stödverksamhet och ledningsprocesser utgör Region Jämtland Härjedalens målområden. För varje målområde finns ett övergripande mål som ska uppnås genom de uppdrag för kommande år som regionfullmäktige ger till styrelsen och nämnderna.

Totalt har Regionfullmäktige fördelat 34 uppdrag och 7 kortsiktiga nyckeltal att arbeta med och redovisa i delår efter augusti. Den samlade bilden av måluppfyllelsen för alla uppdrag bedöms som delvis uppfyllda. Det är främst den ekonomiska lägesbilden där budgetföljsamhet och kostnadskontroll inte är uppfyllda som ger en röd statusmarkering inom målområdet för ledningsprocesser. De kortsiktiga nyckeltalen avser de sju finansiella målen varav två har bedömts som uppfyllt, ett som delvis uppfyllt och fyra som ej uppfyllda. Den sammantagna bedömningen är att Region Jämtland Härjedalen inte uppnådde god ekonomisk hushållning i förhållande till regionfullmäktiges mål för verksamhet och ekonomi efter augusti, men uppföljningen efter augusti visar att många aktiviteter pågår enligt plan och nås innan årets slut.

Revisorerna har i ärende RS/432/2024 uttryckt oro för regionens ekonomiska situation. En redogörelse för en långsiktigare plan att återställa ekonomin återfinns på sidan 32 i rapporten om Balanskrav och Synnerliga skäl.

Regionstyrelsens delårsrapport

En fördjupad rapport för styrelsens förvaltningsområde har upprättats. Styrelsen har efter augusti en negativ avvikelse mot budget med 105 miljoner kronor, vilket främst beror på

högre personalkostnader och IT-kostnader, samt en negativ avvikelse avseende budgeterade riktade bidrag som i stället avsåg generella bidrag och redovisas i finanserna. Helårsprognosen bedöms bli -159 miljoner kronor.

Totalt har Regionstyrelsen 38 uppdrag och 23 kortsiktiga nyckeltal att arbeta med och redovisa i delårsrapporten per augusti. Den samlade bilden av måluppfyllelsen för alla uppdrag och nyckeltal bedöms som delvis uppfyllda.

Övriga nämnders rapporter

Delårsrapporterna per augusti 2024 för regionala utvecklingsnämnden, kollektivtrafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden visar att regionala utvecklingsnämnden och kollektivtrafiknämnden hade en positiv ackumulerad budgetavvikelse per augusti medan hälso- och sjukvårdsnämnden redovisade negativa ekonomiska resultat. Regionala utvecklingsnämndens nettokostnadsavvikelse mot budget uppgick till +9 mkr. För kollektivtrafiknämnden var avvikelsen +7 mkr. Hälso- och sjukvårdsnämndens budgetavvikelse för nettokostnader uppgick till -227 mkr. Avvikelsen fördelas på en intäktsökning på 36,9 mkr och en kostnadsökning på 263,7 miljoner kronor.

Resultatförbättrande åtgärder

Arbete pågår med resultatförbättrande åtgärder för en ekonomi i balans inom regionstyrelsen och nämnderna. Under årets inledande månader har regiondirektör också vidtagit åtgärder som berör samtliga verksamheter, däribland beslut om anställningsstopp och inköpsstopp. En uppföljning av de beslut som fattats redogörs i rapporten, åtgärderna har hittills gett en besparingseffekt om totalt 60 miljoner kronor.

På regionfullmäktiges sammanträde 18 juni 2024 behandlades begäran från hälso- och sjukvårdsnämnden om att tillskjuta extra medel 2024. Regionfullmäktige beslutade följande:

- a. Hälso- och Sjukvårdsnämndens förslag om att regionfullmäktige ska tillskjuta ytterligare medel till hälso- och sjukvårdsnämnden 2024 för att klara en ekonomi i balans avslås.
- b. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska fortsätta arbetet med kostnadsminskande åtgärder och redovisa effekterna och resultaten av detta arbete till regionfullmäktige i samband med delårsrapporten per augusti. I arbetet med åtgärder ska nämnden avväga de krav som ställs på utbudet mot vad som måste upprätthållas och vilken ambitionsnivå som är realistisk.
- c. Utifrån sitt uppdrag att ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs och att uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning får regionstyrelsen i uppdrag att särskilt följa hälso- och sjukvårdsnämndens arbete.

Hälso- och sjukvårdsnämnden redogör i nämndens delårsrapport för resultatförbättrande åtgärder. Dessa återfinns även i Region Jämtland Härjedalens delårsrapport. Sammantaget har beslutade åtgärder per 31 augusti gett en samlad effekt med 50 miljoner kronor. Då andra poster, främst vårdpersonal, samtidigt har ökat i takt med fler egna anställda har åtgärderna inte gett resultat på sista raden. Utfallet mot budget är fortfarande kraftigt avvikande och nämnden lämnar fortsatt en helårsprognos på -300 mkr.

Trots omfattande arbete med kostnadsminskningar som har gett positiva effekter under året bedömer nämnden att det inte är realistiskt att återställa underskottet under 2024. Nämnden har i tjänsteskrivelse inför nämnden 26 september föreslagit regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att tillåta att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott under 2024.

Regionstyrelsen har också beslutat om åtgärder som börjat ge effekt men som på grund av ökade kostnader inte är tillräckliga för att återställa regionstyrelsens underskott.

Region Jämtland Härjedalen har liksom de flesta andra regioner i Sverige ett mycket ansträngt ekonomiskt läge. I en tid av ekonomiska svårigheter behöver regionstyrelsen och nämnderna avväga de krav som ställs på utbudet mot vad som måste upprätthållas och vilken ambitionsnivå som är realistisk. Fortsatt arbete med såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder krävs för att minska kostnadsutvecklingen. Samtidigt kräver de utmaningar organisationen står inför att påbörjat omställningsarbete fortsätter. Effektivisering och utveckling av nya arbetssätt är nödvändigt. Region Jämtland Härjedalen har fortsatt stora utmaningar under kommande år. Den långsiktiga planeringen pekar på att omfattande investeringar krävs för att utveckla arbetsmiljö, vårdkvalitet och länet i stort. De negativa konsekvenserna av tillfälligt stora neddragningar i verksamheten som skulle krävas för att nå en ekonomi i balans 2024, bedöms bli större än de kortsiktiga ekonomiska vinsterna.

Enligt regionfullmäktiges beslut om åtgärdsplaner pågår arbete i regionstyrelsen och nämnderna med att färdigställa dessa inför att deras respektive planer för 2025 ska fastställas under oktober. Planerna kommer sedan att återredovisas till regionfullmäktige. Styrelsen kommer också att under 2024 fortsätta följa nämnderna genom särskilda åtgärder och vid behov avisera ytterligare åtgärder.

Bedömningen efter regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämndens delårsrapporter per augusti är dock att det inte är realistiskt att återställa upparbetade underskott under innevarande år. Eftersom regionen går med kraftiga underskott totalt sett, så finns inte heller under hösten några medel att tillskjuta eller omfördela mellan styrelsen och nämnden. Hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen bör tillåtas gå med underskott 2024.

Regiondirektörens förslag

1. Delårsrapport augusti 2024 för Regionstyrelsen godkänns.
2. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige
 - a. Delårsrapport för Region Jämtland Härjedalen per augusti 2024 godkänns.
 - b. Hälso- och sjukvårdsnämnden tillåts gå med underskott 2024.
 - c. Regionstyrelsen tillåts gå med underskott 2024.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Jennie Eriksson
Ekonomidirektör

Utdrag till

Ekonomidirektör
Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Regionstyrelsen